

TÉMA

10 KROKŮ K ZÍSKÁNÍ EVROPSKÉ DOTACE

Slavný americký režisér a herec Woody Allen kdysi řekl: „Peníze jsou lepší než chudoba, přinejmenším z finančních důvodů.“ U dotací pro podnikatele to platí podobně. Proč jimi nepodpořit expanzi firmy, když je EU nabízí?

Inzerce

NA PARTNERSTVÍ ZÁLEŽÍ

...NA ROZVOJ PODNIKÁNÍ

TÉMA

Veronika Kudrnová
veronika.kudrnova@economia.cz

České firmy netrpělivě čekají na dotace z Bruselu. První dotační výzvy mají být otevřeny do letošního léta, tedy téměř po roce a půl od začátku nového programového období 2014 až 2020. Nejzajímavějším zdrojem podpory pro podnikatele je bezesporu Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK). V něm je pro české podniky připraveno na 120 miliard korun. Rozpočet OPPIK tak o 18 miliard převyšuje rozpočet předešlého Operačního programu Podnikání a inovace, na který navazuje.

„OPPIK disponuje znatelně vyšším rozpočtem, zároveň však má podporovat pokročilejší projekty výzkumného typu, ale i uplatnění inovovaných produktů ve výrobě a na trhu, kterým bohužel v mnoha případech přidělí o 15 procent nižší dotaci,“ říká Jiří Kvíz, předseda Výboru pro strukturální fondy Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. Snížení maximální míry veřejné podpory o 15 procent souvisí se zvýšením HDP v českých regionech. Malé podniky mohou nově dostat zpět 45, střední 35 a velké 25 procent nákladů na projekt. „Existuje ovšem řada výjimek, kdy se výše podpory počítá podle jiných pravidel, například u projektů průmyslového výzkumu, energetických úspor nebo vysokorychlostního internetu,“ dodává Kvíz.

V oblasti financování dojde v novém programovém období ještě k dalšímu posunu. Dotace více doplní návratné finanční nástroje. Podnikatelé budou mít více možností financovat své projekty kapitálovými investicemi, zvýhodněnými úvěry a zárukami. V rámci OPPIK by však tyto nástroje neměly přesáhnout 10 procent z celkových přidělených prostředků. Novinkou oproti předchozímu období je také to, že OPPIK má více strategických cílů určených pouze pro malé a střední pod-

niky. „Hlavními tématy budou věda a výzkum pro inovace, ale také podpora v oblasti energetiky a využití obnovitelných zdrojů. Nově je zařazena i podpora na vybudování infrastruktury umožňující vysokorychlostní přístup k internetu,“ říká Petr Skalický, vedoucí odboru projektového poradenství v Erste Grantika Advisory.

Novinkou pro pražské firmy je v novém programovém období sjednocení dvou programů do jednoho. Operační program Praha – Pól růstu umožní podporu investičních projektů i rozvoj lidských zdrojů. Pro zemědělské podnikatele je zase určený program Rozvoj venkova. Firmy mohou částečně využít i Operační program Životní prostředí, a to například v oblasti materiálového využití odpadu a likvidace ekologických zátěží.

Ve spolupráci s odborníky připravily HN desatero ozkoušených rad, díky kterému můžete výrazně zvýšit své šance na úspěšné získání dotace.

1 Stanovte si cíl, teprve poté hledejte dotaci

Promyšlený a smysluplný projektový záměr je důležitým startem soutěže o evropské peníze. Než se však postavíte na startovní čáru, je nutné si vytýčit cíl projektu. Příkladem takového cíle může být zavedení konkrétní inovativní technologie a zvýšení efektivity výroby podniku. „Stále častěji se setkáváme s postupem, kdy klienti v první řadě hledají jakoukoliv příležitost pro získání dotace a až následně se snaží vymyslet projekt, který by vyhovoval dotačním kritériím. Tento postup ale není vždy úspěšný. Může se to projevit už při podání žádosti nebo až při realizaci projektu, kdy se zjistí, že je projekt nerentabilní či dlouhodobě neudržitelný,“ říká David Frolik, manažer poradenské společnosti Naviga 4. Jakmile máte promyšlený projektový záměr, je čas pokusit se pro něj získat vhodného „sponzora“.

2 Zvolte vhodný program i výzvu

Než začnete připravovat projektovou žádost, nezapomeňte se ujistit,

Projekty získávají kladné body, pokud mají pozitivní dopad například na zaměstnanost či životní prostředí. Tyto skutečnosti v žádosti zdůrazňujte.

že jste oprávněnými žadateli, to znamená, zda program podporuje odvětví vašeho podnikání a je možné projekt realizovat v místě, které si zvolíte. Některé hospodářsky slabé regiony jsou totiž podporovány intenzivněji, jiné vůbec. Peníze z OPPIK jsou například přístupné i firmám sídlícím v Praze, dotační projekt ale musí být realizován mimo území hlavního města. Další podmínka se týká financí. „Každý program má jiné limity poskytované dotace a minimálních výdajů. Máte-li například 45procentní dotaci a minimální výše výdajů je jeden milion korun, celkový investiční záměr musí mít rozpočet 4,5 milionu korun,“ upřesňuje Pavel Daška, manažer společnosti Naviga 4. Většina dotačních výzev je časově omezena a je nezbytné dodržet termín odevzdání žádosti o dotaci. Dobře si proto promyslete, jestli stihnete vše do termínu připravit. Pozitivní zprávou je, že v novém programovém období naleznete přehled dotačních výzev na jednom místě – www.dotace.eu.cz, a to v dostatečném časovém předstihu (alespoň půl roku).

„Pro přiřazení projektu k tomu správnému programu je zapotřebí prozkoumat dotační možnosti programů na krajské, národní i evropské úrovni. Jen komplexní informace o tom, jaké dotace můžete pro své projektové záměry čerpat, za jakých podmínek a rizik, umožní podat žádost do nevhodnějšího programu, který podnikateli přinese nejvíce peněz a nejmenší administrativní zátěž,“ podotýká Michal Pácal, senior project manager eNovation.

3 V projektové žádosti buďte konkrétní

V žádosti je vhodné uvést všechny pozitivní dopady a výstupy projektu. „Projekty získávají kladné body, pokud mají pozitivní dopad například na zaměstnanost či životní prostředí. Tyto skutečnosti v žádosti zdůrazňujte,“ doporučuje Pavla Rudová, manažerka Navigy 4. Velmi kladně jsou hodnocena i partnerství se ško-

Vodafone
Nápadroku 2015

Přihlas se na
www.napadroku.cz

**TVŮJ NÁPAD
CHCE BÝT
VIDĚT**

Petr Svoboda
Vítěz Vodafone Nápad roku 2014
BlindShell.com

„Když jsem se začal zabývat myšlenkou, jak zpřístupnit dotykový telefon nevidomým, ještě jsem nevěděl, jak jednou i pro tebe můj projekt bude důležité zviditelnění. Vítězství v Nápadu roku mi teprve otevřelo oči!“

lami či výzkumnými organizacemi, je vhodné je ale doložit partnerskou smlouvou.

Projektovou dokumentaci začněte zpracovávat s dostatečným časovým předstihem. Žadatelé, kteří nemají s tímto procesem moc zkušeností, mohou oslovit externího partnera. V žádosti se držte pravidel daného programu. Odborníci doporučují přečíst si jeho hodnotící kritéria, která mohou být dobrým vodítkem pro zpracování žádosti. Podstatným rozdílem, který podnikatele v tomto programovém období čeká, je změna systému pro podávání a administraci žádostí. Zastaralý systém eAccount bude nahrazen systémem MS2014+. „Jeho stav bohužel není zcela uspokojivý, nastavení systému není dosud dotaženo,“ uvádí Daniel Žáček, senior project manager společnosti eNovation. Odborníci z Erste Grantika Advisory vidí velkou slabinu této aplikace v systému jejího elektronického podepisování. Zatímco v systému eAccount stačilo mít elektronický podpis v prohlížeči ve složce s certifikáty a dalo se s ním bezproblémově podepisovat, MS2014+ toto umožní teprve poté, co využijete speciální softwarový nástroj. Ten však může významně pozměnit nastavení počítače. Mnozí správci firemní sítě se proto mohou zdráhat, zda tento krok umožní. V takovém případě tedy nezbyvá než vše podepisovat certifikátem exportovaným do souboru, což však představuje vyšší riziko zneužití.

System vyžaduje pečlivější vedení evidence výběrových řízení spojených s projektem. Přísnější budou i pravidla pro financování projektu. Pokud bude rozdělený do etap, bude nutné lépe dodržovat původní odhady etap.

4 Sestavte si podrobný investiční plán

Při sestavování rozpočtu projektu je třeba provést orientační průzkum trhu ohledně cen pořizovaných technologií, zařízení, služeb či prací. „Při sestavování investičního plánu je vhodné zapomenout na případnou dotaci a připravit investici tak, aby dávala smysl pro rozvoj podniku a byla financovatelná i z vlastních zdrojů,“ upozorňuje Pácal z eNovation. Kvalitní a realistické podklady hodnotitelé ocení. „Finanční plán projektu musí mít vnitřní logiku a nesmí být vystaven na nadhodnocených finančních, znalostních, personálních či technických schopnostech dané firmy. Celková požadovaná suma by tedy měla být úměrná

Napjatému cashflow je možné odlehčit rozdělením projektu do více etap. Dotace je pak vyplácena po realizaci dané etapy.

schopnosti projekt spolufinancovat,“ dodává Pácal.

Podceníte-li výši nákladů na projekt, budete muset vzniklý rozdíl uhradit ze svého, navýšení schválené dotace totiž už po jejím schválení není možné. V tomto ohledu je tedy lepší žádat o více peněz. U většiny dotací jsou náklady propláceny až zpětně, je tedy nutné je hradit nejdříve z vlastních prostředků. Dotační projekt tak obnáší i správné plánování cash flow či vytvoření dostatečné finanční rezervy, případně i zajištění bankovního úvěru. Pokud budete žádat o úvěr, je vhodné navázat kontakt s bankou už během přípravné fáze projektu. „Napjatému cash flow je možné odlehčit rozdělením projektu do více etap. Dotace je pak vyplácena po realizaci dané etapy,“ radí Pácal. S nákupy, výdaji a zahajováním prací však musíte počkat, až vám bude zasláno kladné vyrozu-

mění o schválení dotace. Do té doby jsou všechny vaše výdaje nezpůsobilé a nemohly by být proplaceny. Výjimku tvoří projektová dokumentace stavby, odborné analýzy či ekologické studie.

5 Čekání využijte k dalším přípravám

Po odevzdání projektové žádosti přichází doba čekání na výsledky hodnocení. Tento čas využijte k předběžné přípravě výběrového řízení, která zabere i několik měsíců. „Výběrové řízení bývá nejčastějším kritickým momentem životního cyklu dotace a nesmí se zanedbat, jelikož je vždy předmětem kontroly splnění podmínek k poskytnutí dotace,“ varuje Pavel Daška z Navigy 4. (Více k chybám při výběrových řízeních čtete na straně 10.) V novém programovém období je třeba se řídit aktualizovanými pravidly pro výběr dodavatelů, která jsou však v případě OPPIK ještě schvalována. Zákonem o veřejných zakázkách se totiž projekt řídí až v případě, že zadaná zakázka je z více než 50 procent hrazena z dotace nebo pokud poskytnutá dotace přesahuje 200 milionů korun.

6 Dejte šanci nováčkům, vyvarujte se diskriminace

Při výběru dodavatele radí odborníci neurčovat kritéria výběrových řízení na míru prověřeným dodavatelům, ale dát naopak šanci i nováčkům. „Obecnými zásadami pro zadávání veřejných zakázek jsou zákaz diskriminace uchazečů, rovnost a transparentnost. Bohužel jde o příliš široké pojmy, které lze aplikovat na širokou škálu pochybení zadavatelů. Mezi ta častá patří chybné nastavení hodnotících kritérií nabídek a technických kvalifikačních předpokladů. Kontrolní orgány ovšem nedokážou při rozhodování o sankcích vždy posoudit míru a závažnost jednotlivých pochybení. Sankce jsou proto často neadekvátně vyšší, než byl skutečný dopad pochybení na průběh zadávacího řízení či celého dotačního projektu,“ říká Kristýna Tlustošová, vedoucí týmu ProfiTender v eNovation. V každém případě pečlivě sestavte zadávací dokumentaci, aby dodavatelé věděli, co se od nich očekává, a nedocházelo tak k nedorozuměním během plnění zakázky.

7 Nezapomínejte na publicitu

Každý sponzor chce být vidět. Nejinak je tomu u dotací poskytovaných z evropských fondů. Viditelnost mecenáše nelze zanedbat. V očích kontrolorů je publicita zásadní a vyžadují dodržení pravidel alespoň minimální publicity, která zahrnují uvedení po-

skytovatele dotace na všech oficiálních dokumentech projektu (faktury, tiskové zprávy, prezenční listiny a další). Sponzorství musí být uvedeno na webových stránkách, na tabuli, plakátu či pamětní desce v místě realizace projektu i na propagačních předmětech k projektu. Oblast povinné publicity by měla v novém programovém období projít pozitivními změnami. Pravidla pro publicitu by měla být sjednocena a zjednodušena. Dojde například ke snížení počtu povinných log.

8 Neuhýbejte ze své cesty

Od předem určených cílů projektu se nelze odchýlit. Jejich dosažení je hodnoceno skrze ukazatele, takzvané indikátory. Mohou to být počty nově vytvořených pracovních míst, nových technologií, inovativních produktů, ale i vybudovaná plocha či počet podpořených osob při vzdělávání. Příjemce dotace se na začátku realizace projektu zavazuje k dosažení určité hodnoty těchto indikátorů. V případě, že se nedaří naplnit stanovené cílové ukazatele, hrozí krácení, či dokonce úplné vrácení dotace. Nastává-li tato situace, je třeba urychleně zahájit jednání s poskytovatelem dotace a hledat schůdné řešení. Nemějte proto zbytečně „velké oči“, dbejte na to, aby cílová hodnota indikátorů byla na konci projektu dosažitelná.

9 Nepodceňujte administraci dotačních projektů

Administrace projektu obnáší velké papírování a potřebnou důkladnost. Zříďte si samostatné šanony jen pro účely projektu, ve kterých budete střídat všechny požadované dokumenty. „Trend elektronizace příloh je v některých případech určitě přínosný, z vlastní zkušenosti bych ale doporučil všechny důležité dokumenty uchovávat v tištěné podobě,“ doporučuje Frolík z Navigy 4. Důležité dokumenty archivujte, týká se to i e-mailové komunikace s úřady v případě, že byly provedeny nějaké odsouhlasené změny v projektu.

10 Připravte se na případné kontroly

Namátkovou kontrolou projde každý pátý malý a střední podnik v ČR, který získal dotaci. Naprostá většina kontrol je ale předem ohlášena. „Na kontrolu se bohužel nelze stoprocentně připravit. S kompletní dokumentací projektu a dokladem o konzultaci veškerých změn je však možné veškerá rizika problémového průběhu kontroly ztátně minimalizovat,“ upozorňuje Jana Feireislová, senior consultant týmu AfterCare v eNovation.

NA PARTNERSTVÍ ZÁLEŽI

PROFI ÚVĚR PRO PODNIKATELE

VRÁTÍME VÁM AŽ 25 000 Kč